

Investointitiedustelu

Tammikuu 2019

Teollisuuden investoinnit kääntyvät lievään nousuun

- Teollisuuden kiinteiden investointien arvon odotetaan kasvavan tänä vuonna 3,9 miljardiin euroon.
- Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kasvaisivat noin 3 prosenttia ja niiden arvo olisi vajaat 2,5 miljardia euroa.
- Kasvusta huolimatta kuluvan vuoden investointien tason arvioidaan jäävän matalaksi.
- Investointiaste laski viime vuonna ja on yhä tänä vuonna edellisiä vuosia matalammalla tasolla.
- Tälle vuodelle suunniteltujen investointien tärkeimmäksi syyksi yritykset ennakoivat kapasiteetin korvaamisen.

Yhteenveto

EK:n investointitiedustelun mukaan teollisuuden kiinteät investoinnit laskivat viime vuonna noin 12 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kuluvana vuonna investointien ennustetaan kääntyvän vajaan kuuden prosentin nousuun, jolloin niiden arvo olisi noin 3,9 miljardia euroa.

Teollisuuden tutkimus- ja tuotekehitystoiminta on laskenut voimakkaasti jo pitkään. Viime vuonna tutkimus- ja tuotekehitysmenot kääntyivät aivan hienoiseen kasvuun ja tänä vuonna kasvun odotetaan hieman vahvistuvan. Menot nousisivat noin kolmella prosentilla vajaaseen 2,5 miljardiin euroon. Tutkimus- ja tuotekehitysmenojen taso on kuitenkin yhä kohtalaisen matala.

Energia-alan investoinnit ovat korkealla tasolla ja tälle vuodelle odotetaan reipasta, noin 19 prosentin kasvua.

Investointiaste eli kiinteiden investointien suhde teollisuuden jalostusarvoon heikkeni viime vuonna. Kuluvana vuonna investointiasteen odotetaan nousevan hienoisesti viime vuodesta ja sen arvoksi arvioidaan vajaat 11 prosenttia.

Eniten kasvoivat viime vuonna 250–449 henkeä työllistävien yritysten investoinnit. Toisaalta myös pienten, alle 50 henkeä työllistävien yritysten investoinnit kasvoivat selvästi. Tänä vuonna kasvua odotetaan erityisesti 50-249 henkeä työllistävien yritysten kokoluokassa.

Suurin osa tälle vuodelle suunnitelluista investoinneista on korvausinvestointeja. Vuodelle 2019 ajoittuvista investoinneista 42 prosenttia on vanhan kapasiteetin korvausinvestointeja ja 32 prosenttia kapasiteetin laajennusinvestointeja.

Teollisuuden investoinnit 2017–2019

Tutkimus- ja kehitysinvestointien odotetaan vihdoin kääntyvän kasvuun

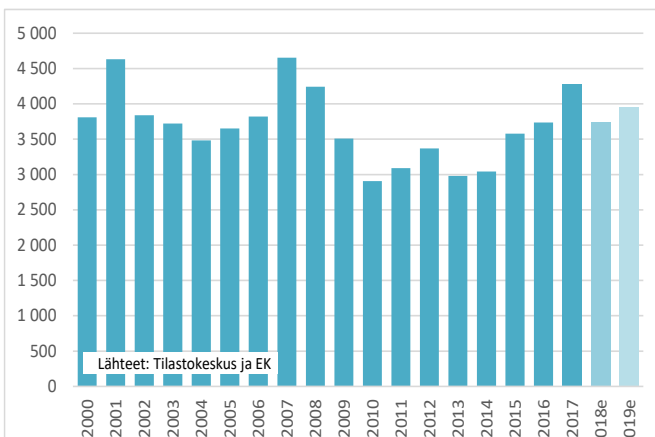
Tilastokeskuksen julkaiseman kansantalouden tilinpidon mukaan tehdasteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli vuonna 2017 noin 4,3 miljardia euroa. Kiinteät investoinnit nousivat vuodesta 2016 noin 12 prosenttia. Sen sijaan tutkimus- ja tuotekehitystoiminta supistui vuonna 2017. Tehdasteollisuuden yhteenlaskettu investointien taso oli runsaat 6,6 miljardia euroa, mikä on hyvin lähellä edellisen vuoden tasoa.

EK:n investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan kiinteät investoinnit vähenivät viime vuonna selvästi. Niiden arvo laski noin 12 prosenttia noin 3,7 miljardiin euroon. Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan arvo oli hyvin lähellä edellisen vuoden tasoa. Kokonaisuudessaan vuonna 2018 teollisuuden investointien arvioitiin supistuneen vajaat kahdeksan prosenttia.

Kuluvana vuonna kiinteiden investointien odotetaan kääntyvän kasvuun. Kiinteät investoinnit kasvaisivat vajaat kuusi prosenttia ja niiden arvo nousisi vähän yli 3,9 miljardiin euroon. T&k-toiminta kasvaisi kolme prosenttia noin 2,5 miljardiin euroon. Yhteenlaskettu investointisumma kasvaisi vajaalla viidellä prosentilla noin 6,4 miljardiin euroon.

Tehdasteollisuuden ja energia-alan yhteenlasketut kiinteät investoinnit olivat vuonna 2017 Tilastokeskuksen tietojen mukaan noin 6,9 miljardia euroa. Energia-alan investoinnit ovat olleet korkealla tasolla jo pitkään ja tälle vuodelle investointien arvoksi arvioidaan 2,9 miljardia.

Teollisuuden kiinteät investoinnit Suomessa 2000–2019
Miljoonaa euroa

Teollisuuden investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2017–2019, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2017	2018	2019	17–18 %	18–19 %
Kiinteät investoinnit	4 250	3 737	3 949	-12,1	5,7
Tutkimus- ja kehitysmenot	2 395	2 403	2 476	0,3	3,0
Yhteensä	6 645	6 141	6 425	-7,6	4,6

Teollisuuden investoinnit toimialoittain

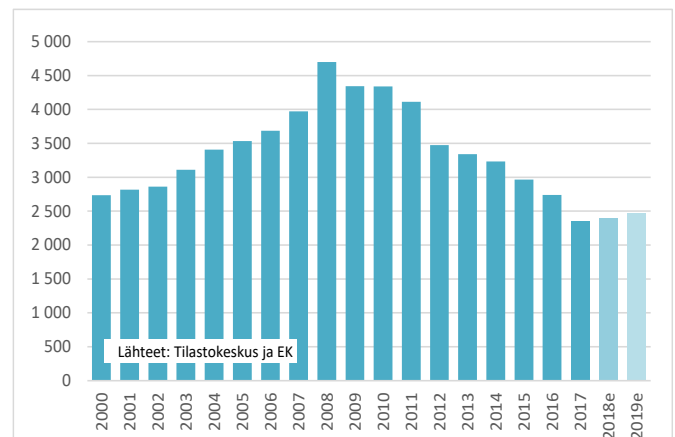
Teknolohiateollisuus

Alan kiinteät investoinnit olivat vuonna 2017 Tilastokeskuksen mukaan 1,49 miljardia euroa. Tiedustelun mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna jonkin verran. Tänä vuonna kasvun odotetaan lievästi taittuvan ja investointien arvo olisi noin 1,55 miljardia.

Metallien jalostuksen investoinnit olivat toissa vuonna 222 miljoonaa euroa. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan ne kasvoivat viime vuonna selvästi ja niiden arvo olisi noin 350 miljoonaa euroa. Kasvun odotetaan jatkuvan myös tänä vuonna ja kuluvan vuoden investointien arvo olisi hieman vajaat 400 miljoonaa.

Kone- ja metallituoteteollisuuden investointien arvo vuonna 2017 oli 871 miljoonaa. Viime vuonna investoinnit kasvoivat lievästi ja niiden arvo oli noin 900 miljoonaa.

Teollisuuden t&k-menot Suomessa 2000–2019
Miljoonaa euroa

Teollisuuden investoinnit 2017–2019

euroa. Tänä vuonna investointien odotetaan laskevan noin 820 miljoonaan.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli toissa vuonna 397 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 investointien arvioitiin laskevan ja kuluvana vuonna laskun odotetaan yhä jatkuvan. Investointien arvoksi arvioidaan tänä vuonna noin 330 miljoonaa euroa.

Kemianteollisuus

Kansantalouden tilinpidon mukaan vuonna 2017 kemianteollisuuden kiinteät investoinnit olivat 1,05 miljardia euroa. EK:n investointitiedustelun mukaan investoinnit laskivat viime vuonna hieman ja niiden arvo oli vajaat 810 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 investointien kuitenkin odotetaan kääntyvän nousuun ja niiden arvo olisi noin 990 miljoonaa euroa.

Metsäteollisuus

Vuonna 2017 toimialan kotimaisten investointien arvo oli 816 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit laskivat jonkin verran ja niiden arvo oli hieman alle 650 miljoonaa euroa. Investointitiedustelun mukaan investoinnit supistuisivat myös tänä vuonna ja investointiodotus kuluvalle vuodelle olisi noin 510 miljoonaa euroa.

Elintarviketeollisuus

Toimialan kiinteiden investointien arvo oli Tilastokeskuksen mukaan toissa vuonna 554 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan investointisumma väheni viime vuonna hieman ja investointien arvo oli noin 320 miljoonaa. Tänä vuonna investointien arvon odotetaan kasvavan reiluun 440 miljoonaan euroon.

Teollisuuden kiinteät investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2017–2019, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2017	2018	2019	17–18 %	18–19 %
Elintarviketeollisuus	554	323	444	-41,6	37,4
Metsäteollisuus	816	648	512	-20,5	-21,0
Kemianteollisuus	1 051	805	993	-23,4	23,3
Rakennustuoteteollisuus	164	178	229	8,5	29,0
Teknoliateollisuus	1 490	1 594	1 545	7,0	-3,0
- metallien jalostus	222	351	398	58,2	13,4
- kone- ja metallituoteteollisuus	871	899	821	3,2	-8,6
- elektroniikka- ja sähköteollisuus	397	344	326	-13,3	-5,3
Muu teollisuus	175	188	225	7,7	19,4
Tehdasteollisuus	4 250	3 737	3 949	-12,1	5,7
Energiahuolto	2 733	2 459	2 937	-10,0	19,4
Tehdasteollisuus ja energiahuolto yhteensä	6 983	6 197	6 886	-11,3	11,1

Rakennustuoteteollisuus

Rakennustuoteteollisuuden kiinteät investoinnit olivat 164 miljoonaa euroa vuonna 2017. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna noin 180 miljoonaan euroon. Tänä vuonna kasvun odotetaan yhä kiihtyvän ja investointien odotetaan nousevan noin 230 miljoonan euron tasolle.

Muu teollisuus

Muun teollisuuden investointien arvo oli vuonna 2017 Tilastokeskuksen mukaan 175 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit lisääntyivät ja tänä vuonna kasvun odotetaan yhä voimistuvan. Kuluvana vuonna investointien arvo olisi noin 230 miljoonaa euroa. Tähän ryhmään kuuluvat mm. tekstiili- ja vaatetusteollisuuden, painamisen ja huonekalujen valmistuksen toimialat.

Energiahuolto

Vuonna 2017 energiahuollon kiinteät investoinnit olivat noin 2,7 miljardia euroa. Vuonna 2018 investointien arvioitiin laskeneen noin 2,5 miljardiin euroon. Tänä vuonna investointien arvioidaan kasvavan noin 2,9 miljardin euron tasolle.

Teollisuuden investoinnit 2017–2019

Investointiaste hyvin matalalla tasolla

Investointiaste eli investointien suhde jalostusarvoon laski vuonna 2018 selvästi edelliseen vuoteen nähden. Se oli ennakkotietojen mukaan noin 17 prosenttia, joka on pitkällä aikavälillä tarkasteltuna hyvin alhainen taso. Vuonna 2019 investointiasteen odotetaan olevan samalla tasolla. Mikäli tarkastellaan pelkästään teollisuuden kiinteiden investointien suhdetta jalostusarvoon, on investointiaste vajaat 11 prosenttia. Tämä on lähellä 2010-luvun keskimääräistä tasoa.

Suomen teollisuuden investointiaste on kiinteissä investoinneissa hieman Länsi-Euroopan keskiarvon alapuolella.

Parhaat odotukset keskisuurilla yrityksillä

EK:n investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan investoinnit kasvoivat vuonna 2018 voimakkaimmin keskisuurissa, 250–499 henkeä työllistävissä yrityksissä. Myös pienten, alle 50 henkeä työllistävien yritysten investoinnit kasvoivat selvästi.

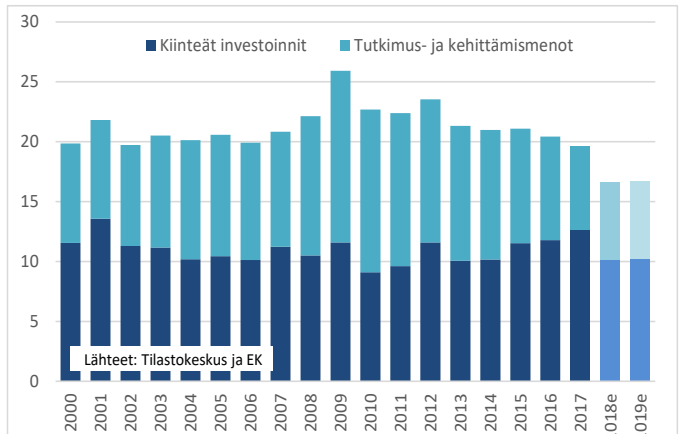
Kuluvana vuonna investointien kasvun ennakoidaan painottuvan 50–249 henkeä työllistäviin yrityksiin.

Valtaosa tehdasteollisuuden investoinneista tehdään suurissa yrityksissä. Tilastokeskuksen mukaan yli 500 henkilöä työllistävien yritysten investoinnit olivat vuonna 2017 noin 58 prosenttia koko teollisuuden investoinneista.

Pienet ja keskisuuret yritykset

Tiedustelun mukaan pienten, alle 50 henkilöä työllistävien yritysten investoinnit kasvoivat viime vuonna mutta kuluvana vuonna niiden arvioidaan kääntyvän laskuun. Pienten

Teollisuuden investointiaste
Investoinnit suhteessa arvonlisäykseen, %

yritysten investointien arvo oli vuonna 2017 Tilastokeskuksen tietojen mukaan 688 miljoonaa euroa.

Keskisuurissa, 50–249 henkeä työllistävissä yrityksissä investointien arvo oli 577 miljoonaa euroa vuonna 2017. Viime vuonna investoinnit vähenivät hieman mutta tänä vuonna niiden odotetaan kääntyvän kasvuun.

Suuret yritykset

Vuonna 2017 kiinteiden investointien arvo oli 250–499 henkeä työllistävissä yrityksissä 501 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit kasvoivat tässä kokoluokassa voimakkaasti. Tänä vuonna investointien arvon odotetaan pysyttelevän viimevuotisella tasolla.

Vähintään 500 henkeä työllistävissä yrityksissä investointien arvo oli vuonna 2017 noin 2,5 miljardia euroa. Vuonna 2018 investoinnit vähenivät selvästi. Vuonna 2019 investointien arvon odotetaan kuitenkin kääntyvän nousuun.

Teollisuuden kiinteät investoinnit suuruusluokittain vuosina 2017–2019 milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit henkilökunnan määrän mukaan jaoteltuna

	2017	2018	2019	17–18 %	18–19 %
Alle 50	688	854	768	24,1	-10,1
50–249	577	553	693	-4,2	25,4
250–499	501	716	716	42,8	0,0
Vähintään 500	2 484	1 615	1 772	-35,0	9,8
Tehdasteollisuus	4 250	3 737	3 949	-12,1	5,7

Investointien tarkoitus vuonna 2019

Tärkein investointien tarkoitus on kapasiteetin korvaaminen

Tiedustelun mukaan 42 prosenttia tälle vuodelle suunnitelluista tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista on korvausinvestointeja.

Kapasiteettia kasvattavien laajennusinvestointien osuus kaikista investoinneista odotetaan kuluvana vuonna olevan 32 prosenttia.

Rationalisointi-investointien osuus kaikista kiinteistä investoinneista on kuluvana vuonna 17 prosenttia, ja lopuilla yhdeksällä prosentilla investoinneista arvioidaan olevan muita tavoitteita kuin edellä mainitut (esim. ympäristönäkökohdat).

Toimialoitain tarkasteltuna kapasiteetin korvaaminen on tärkein tavoite kaikilla muilla toimialoilla paitsi rakennustuoteteollisuudessa ja energiahuollon alalla. Näillä toimialoilla investointien tärkein käyttötarkoitus on tänä vuonna kapasiteetin lisääminen.

Investointeihin vaikuttavat tekijät vuonna 2019

Euroopan komission suhdannetiedustelujärjestelmään kuuluvissa investointikyselyissä kartoitetaan myös investointeihin vaikuttavia tekijöitä.

Teollisuuden investointipäätöksiin vaikuttavista tekijöistä tärkeimmäksi arvioidaan kuluvana vuonna kysyntä. Toiseksi tärkeimmäksi arvioidaan tekniset tekijät.

Viime vuoden tuloksiin nähden muutokset olivat kohtalaisen pieniä. Kysynnän merkitys vahvistui jonkin verran samalla kun teknisten tekijöiden merkitys hieman väheni. Rahoituksen tai odotetun voiton merkitys oli samalla tasolla kuin viime vuonna.

Teollisuuden investointeihin vaikuttavat tekijät 2019
Tekijät jaoteltuna vaikutuksen voimakkuuden mukaan (%)

	Vaikuttaa paljon	Vaikuttaa vähän	Ei vaikuta	Rajoittaa vähän	Rajoittaa paljon	Ei vastausta
Kysyntä	25	65	8	0	0	2
Rahoitus tai odotettu voitto	13	64	16	4	0	3
Tekniset tekijät	17	61	19	0	0	3
Muut tekijät	11	52	27	2	0	8

Kiinteiden investointien tarkoitus 2019. Investoinnit jaoteltuina käyttötarkoituksen mukaan (%)

	Kapasiteetin korvaaminen	Kapasiteetin lisääminen	Rationalisointi	Muu tarkoitus
Elintarviketeollisuus	61	34	4	1
Metsäteollisuus	33	33	24	10
Kemianteollisuus	48	25	15	12
Rakennustuoteteollisuus	23	49	18	10
Teknolgiateollisuus	40	34	18	8
– metallien jalostus	72	15	8	5
– kone- ja metallituoteteollisuus	34	37	16	13
– elektroniikka- ja sähköteollisuus	11	55	32	2
Muu teollisuus	39	20	29	12
Tehdasteollisuus	42	32	17	9
Energiahuolto	24	65	4	7

Miten investointitiedustelu tehdään?

Yleistä

Tämä investointitiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannetiedustelujärjestelmää. Tiedustelussa esitettävät kysymykset ovat valtaosin Euroopan komission laatimia.

Investointitiedustelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tämän julkaisun taustana oleva investointitiedustelu tehtiin loka-joulukuussa 2018.

Vastaajajoukko

Syksyn 2018 tiedustelussa kysyttiin yritysten toteutuneita investointeja vuodelta 2017 sekä investointisuunnitelmia vuosille 2018 ja 2019. Tiedustelu osoitettiin pääsääntöisesti EK:n suhdannetiedustelun otokseen kuuluville yrityksille.

Tiedusteluun vastasi 267 tehdasteollisuuden yritystä. Tiedusteluun vastanneiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto Suomessa oli vuonna 2017 noin 66 miljardia euroa. Vastaajayritykset työllistivät Suomessa noin 127 000 työntekijää. Tiedusteluun osallistuvien yritysten investoinnit kattavat noin kaksi kolmasosaa tehdasteollisuuden kaikista investoinneista.

Tässä julkaisussa kyselyn tulokset on korotettu vastamaan Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon mukaisia tehdasteollisuuden kiinteitä investointeja. Perusvuotena on käytetty Tilastokeskuksen ilmoittamia lukuja vuodelta 2017. Tehdasteollisuuden lisäksi tiedusteluun kuuluu energiantuotannon yrityksiä.

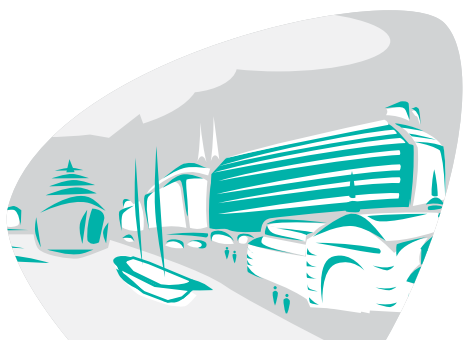
Investointikäsitteet

Kiinteisiin investointeihin ei tässä tiedustelussa lueta tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tältä osin investointikäsite poikkeaa uudistetusta kansantalouden tilinpidosta, jossa t&k-toiminta lasketaan investointeihin. Esimerkkejä kiinteistä investoinneista ovat uudet talonrakennukset, maa- ja vesirakennukset, koneet, laitteet ja kuljetusvälineet sekä myös ns. aineettomat investoinnit (esim. tietokoneohjelmistot). Tässä, syksyllä tehdyssä tiedustelussa tarkastellaan kiinteiden investointien lisäksi yleisluonteisesti tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tutkimustoiminnan kehitystä seurataan tarkemmin keväisin tehtävällä tiedustelulla.

Kysely ei koske tavanomaista kunnossapitoa, käytössä olleiden pääomatarvaiden ostoa tai myyntiä, ei myöskään leasing-hankintoja. Käyttöomaisuuden myyntituloja ei ole otettu myöskään huomioon investointimenoja laskettaessa. Kutakin vuotta koskevat luvut on ilmoitettu asianomaisen vuoden toteutuneiden tai arvioitujen hintojen mukaisina eli käyvin hinnoin.

Investointitiedustelun vastaajat toimialoitain

	Lukumäärä	Liikevaihto	Henkilöstö
Elintarviketeollisuus	28	4 302	11 531
Metsäteollisuus	21	17 305	28 214
Kemianteollisuus	32	11 426	16 569
Rakennustuoteteollisuus	18	1 204	4 483
Teknolohiateollisuus	140	30 171	61 281
Muu teollisuus	28	1 153	4 963
Koko tehdasteollisuus	267	65 561	127 041

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
www.ek.fi

Lisätietoja:

Asiantuntija
Terhi Heikkinen
Puh. 040 556 8884

Johtaja
Penna Urrila
Puh. 040 570 7860

etunimi.sukunimi@ek.fi

